

NOTAT

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Den: 12. november 2007
J.nr.: 5842
Kontor/initialer: KØP/AMVR,
LSTB

Oversigt over eksisterende viden fra nyere undersøgelser af delte familier

Som led i den politiske aftale om forslag til lov om forældreansvar skal Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender udarbejde en "oversigt over den eksisterende viden om de faktiske forhold i delte familier".

I udvalgsspørgsmål nr. 12 (ad L 133) har Retsudvalget endvidere angivet:

"Ministeren bedes i fortsættelse af 1. behandling redegøre nærmere for den undersøgelse om delte familiers økonomi, som pågår p.t., og kan ministeren herunder bekræfte, at undersøgelsen vedrører økonomien i bred forstand og herunder eksempelvis inddrager børnebidrag, SU, boligøkonomi, udgifter i forbindelse med samvær m.m."

Til dette svarer ministeren, at der vil blive uarbejdet en oversigt over nyere undersøgelser som supplement til den iværksatte registerbaserede undersøgelse (Børnedatabasen).

Undersøgelserne i oversigten er valgt ud fra følgende kriterier: 1) undersøgelserne skal være af nyere dato (dvs. ikke over 10-15 år gamle), 2) undersøgelserne skal bygge på empirisk materiale, der belyser generelle forhold i delte familier og 3) undersøgelserne skal være af tilstrækkelig størrelse, så de er repræsentative i forhold til gruppen, der undersøges.

På grund af forskellige metoder og udvælgelseskriterier er tal og konklusioner i forskellige undersøgelser ikke altid direkte sammenlignelige. Flere undersøgelser beskæftiger sig således med en særlig gruppe, alt efter om der fokuseres på samlivsbruddet, på forældremyndighedsforhold, på samværsforhold eller på sammenbragte familier. Resultaterne kan kun sige noget om den specifikke pågældende gruppe. Derfor er de forskellige undersøgelser forsøgt adskilt fra hinanden i gennemgangen.

Oversigten er emneopdelt efter følgende opbygning:

1. Oversigt over undersøgelserne
2. Faktorer bag samlivsbrud
3. Forældremyndighed ved samlivsbrud
  - 3.1 Forældremyndighed i sammenbragte familier
4. Barnets bopæl efter samlivsbrud
5. Samvær
  - 5.1 Samvær i sammenbragte familier
6. Børnebidrag og økonomi

1. Oversigt over undersøgelserne

Der knyttes indledningsvis en kommentar til de forskellige undersøgelser.

(1) Christensen, Else & Ottosen, Mai Heide (2002): "Børn og familier. Resultater og perspektiver fra Socialforskningsinstituttets forskning om børn og familie" Socialforskningsinstituttet 2002:8.

Teksten gengiver hovedresultaterne fra perioden 1999-2002 i Socialforskningsinstituttets forskning vedrørende børns opvækstvilkår og familiens rolle i det moderne samfund. Det overordnede fokus er børnefamilier dvs. forskellige konstellationer af en eller to forældre med børn, som endnu ikke har nået den alder, hvor de er flyttet hjemmefra. I teksten omtales flere forskellige undersøgelser, og undersøgelserne i teksten er baseret på forskellige metoder. De informationer, som er gengivet i denne oversigt, stammer fra registre samt spørgeskemaundersøgelser.

(2) Ottosen, Mai Heide (2000): "Samboskab, Ægteskab og forældrebrud". Socialforskningsinstituttet 2000:9.

Undersøgelsen er baseret på en landsdækkende forløbsundersøgelse, hvor stikprøven bestod af 6.000 børn, som blev født i efteråret 1995. Første del af undersøgelsen fandt sted i 1996, da børnene var 4-5 måneder gamle. Mødrene blev interviewet ved besøgsinterview, og opnåelsesprocenten var her 90,5% (dvs. 5.430 mødre). Fædrene blev interviewet på samme tidspunkt; de fik udleveret et spørgeskema. Der var 2/3 af fædrene, der returnerede spørgeskemaet i udfyldt tilstand. I 1999 blev mødrene (eller den daglige eneforsørger i eneforsørgerfamilier) geninterviewet. I alt 4.989 børnefamilier deltog i denne opfølgning; 88% af den oprindelige stikprøve. De resterende ønskede ikke at deltage. Forløbsundersøgelsen gør det muligt at følge småbørns familieforhold fra fødslen og frem til de er 3½ år gamle. I perioden havde 419 af disse børn oplevet et forældrebrud.

(3) Civilretsdirektoratet (1998): "Samvær og børnesagkyndig rådgivning"

Rapporten belyser statsamterne og Civilretsdirektoratets overordnede behandling af samværssager i 1998. Den omhandler således kun de situationer, hvor forældre havde bedt om myndighedernes hjælp til at løse problemet om samvær. Nogle forældre fandt selv en løsning, men bad alligevel statsamtet om at notere løsningen i et samværsdokument; disse sager indgår også i rapporten. Undersøgelsen omfattede alle årets 4.213 sager fra statsamterne, der omhandlede det overordnede omfang af samvær. Oplysninger i undersøgelsen er baseret på spørgeskemaer, som sagsbehandlerne i statsamterne har udfyldt i forbindelse med samværssager. 73% af sagerne handlede om fastsættelse af samvær, mens de resterende 27% omhandlede ophævelse af eller større ændringer af et allerede fastsat samvær.

(4) Ottosen, Mai Heide (1997): "Børn i sammenbragte familier". Socialforskningsinstituttet 97:24

Empirien i undersøgelsen stammer primært fra en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse. Undersøgelsen er en stikprøve, der omfatter 832 10-11 årige børn, som på undersøgelsestidspunktet havde boet i en sammenbragt familie, dvs. sammen med en biologisk forælder og partneren til denne, i mindst 2 år. Det er den samboende biologiske forælder, der er blevet interviewet. Da undersøgelsen blev foretaget i 1994, var der i gennemsnit gået 8,3 år siden børnenes biologiske forældre var gået fra hinanden. Da denne undersøgelse kun omfatter sammenbragte familier, skal man være opmærksom på, at den ikke er repræsentativ for alle delte familier.

(5) Christoffersen, Mogens Nygaard (1996): "Opvækst hos fædre". Socialforskningsinstituttet 96:23

Empirien i denne tekst stammer fra en kvantitativ, interviewbaseret undersøgelse fra 1995, hvor man tog en stikprøve af de børn, der boede hos kun den ene af forældrene. Børnene var pr. 1. januar 1995 alle 3-5 år, danske statsborgere og bosat i Danmark. I alt var der 37.049 børn, der opfyldte de nævnte kriterier. Blandt disse boede 34.989 børn hos moderen og 2.060 børn hos faderen. Stikprøven blev udformet således, at den bestod af ca. lige mange mødre og fædre, da fokus var at belyse forskelle på opvækstforhold for de børn, der var bosat hos henholdsvis moderen og faderen. Stikprøven bestod af 1.137 forældre, heraf 576 fædre og 603 mødre. Interviewet foregik typisk telefonisk og var beregnet til at vare 25 minutter.

I det følgende refereres til de enkelte undersøgelser ved ovennævnte nummerering.

2. Faktorer bag samlivsbrud

Et øjebliksbillede fra 2002 viser, at ca. 75% af alle børn bor i kernefamilier, 10% bor i sammenbragte familier og 15% af børnene bor i eneforsørgerfamilier. Set i et forløbsperspektiv vil hvert 3. danske barn opleve, at forældrene flytter fra hinanden. Efter en årrække med stigninger i andelen af opløste familier ser udviklingen nu ud til at være stagneret. Sandsynligheden for samlivsbrud er størst, mens børnene er små, og halvdelen af alle forældrebrud sker således, inden barnet fylder 6 år (1).

Mai Heide Ottosens analyse: "Samboskab, ægteskab og forældrebrud" er, som ovenfor nævnt, opbygget omkring to interview af samme gruppe med ca. 3 års mellemrum. Undersøgelsen viser, at desto længere tid forældrene har kendt hinanden, desto ældre forældrene er, når de får barnet og desto flere børn, der er i husstanden, jo større er sandsynligheden for, at barnet er født i ægteskab, og for at det som 3½ årig *ikke* har oplevet et samlivsbrud (2).

Undersøgelsen viser, at det var 20% af børnene med mødre under 25 år, der som 3½ årig havde oplevet et forældrebrud, mens det drejede sig om blot 5% af de børn, der er født af mødre over 30 år. Forældrenes alder er således en væsentlig faktor mht. samlivsbrud. Sammenhængen mellem samlivsvarighed og risiko for samlivsbrud betyder, at det hyppigst er det førstefødte barn, der oplever forældrebrud. Blandt førstefødte børn var der således 11%, der som 3½ årige havde oplevet et forældrebrud, mens andelen for den næstfødte var på 7% (2).

Tabel 1. Faktorer med betydning for om familier med et barn på 3½ år levede som kernefamilier eller havde oplevet samlivsbrud.

	Familieform ved 2. interview: Kernefamilie eller samlivsbrud?
Konsolideringsfremmende faktorer	Faderen har lang videregående uddannelse** Moderen er funktionær*** Faderen tjente mere end moderen** Forældreparret var gift ved 1. interview***
Konsolideringshæmmende faktorer	Ung mor* Samlivsvarigheden var kort*** Familien har modtaget kontanthjælp*** Parforholdsproblemer*** Uenighed om fordelingen af husarbejde***

Anmærkninger: Stjernermarkeringerne angiver, i hvilket omfang baggrundsfaktorerne uafhængigt af de øvrige faktoreres betydning havde signifikant betydning for om kernefamilierne fra 1996 var opløste frem for intakte i 1999. ***= $p < 0,0001$; **= $p < 0,01$; *= $p < 0,05$. Alle sammenhænge er signifikante, men faktorens betydning er størst ved ***.

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (2)

I Mai Heide Ottosens undersøgelse "Børn i sammenbragte familier", som omfatter familier med mindst et sammenbragt barn i alderen 10-11 år, er den samboende forælder blevet spurgt, om en række belastningsfaktorer har været medvirkende til samlivsbruddet med den eksterne forælder. Vold, alkoholproblemer, andre misbrugsproblemer eller psykisk sygdom betegnes i undersøgelsen som belastende faktorer. Det er i højere grad de tidligere samboende mødre, der rapporterer om belastende årsager til bruddet, end de tidligere samboende fædre. Fx har ingen tidligere samboende fædre angivet, at de selv eller barnet var været udsat for vold eller trusler om vold fra moderen, mens 5% af mødrene har angivet, at faderen var voldelig eller truende overfor hende selv eller barnet. 12% af fædrene angav dog, at moderens alkoholproblem var medvirkende skilsmisseårsag, mens 29% af mødrene angav, at faderens alkoholproblem var medvirkende årsag til samlivsbruddet (4).

Tabel 2. Medvirkende årsager til samlivsbruddet

Medvirkende årsager til samlivsbruddet:	Tidligere sambomødre (om faderen)	Tidligere sambofædre (om moderen)	I alt
Partneren havde alkoholproblemer	29%	12%	25%
Partneren havde andre misbrugsproblemer	6%	0%	5%
Partneren var voldelig eller truende overfor barnet	5%	0%	5%
Partneren var voldelig eller truende overfor respondenterne	19%	0%	17%
Partneren var psykisk syg	7%	13%	8%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4)

Det er ikke ualmindeligt, at flere af belastningsfaktorerne optræder samtidigt. Belastningsfaktorer hos partneren nævnes som medvirkende årsag til samlivsbruddet hos hver 3. tidligere samboende mor og hver 10. tidligere samboende far (4).

3. Forældremyndighed ved samlivsbrud

Det bliver ikke automatisk indberettet til myndighederne, hvilken forældremyndighedsordning børn bliver omfattet af, når forældrene flytter fra hinanden. Der findes derfor ikke tal for den samlede præcise fordeling af forældremyndighed. Flere stikprøveundersøgelser viser dog, at når forældre går fra hinanden, er det i 9 ud af 10 tilfælde moderen, som bliver omsorgsperson for barnet.

Ifølge Mai Heide Ottosens undersøgelse "Samboskab, ægteskab og forældrebrud" fra 2000 fortsætter de tidligere samboende forældre hyppigst med den forældremyndighedsordning, som barnet var omfattet af, mens kernefamilien var intakt forud for samlivsbruddet. I denne undersøgelse er der ikke skelnet mellem, hvorvidt forældrene selv har valgt en fordeling af forældremyndighed, eller om fordelingen er fastsat af statsamt eller i retten. Blandt 17% af de tidligere samboende, der havde fælles forældremyndighed under samlivet, fik den ene forælder alene hele forældremyndigheden ved bruddet, mens de resterende 83%, der som samboende havde haft fælles forældremyndighed, også efter bruddet delte det juridiske ansvar. I de familier, hvor moderen havde haft eneforældremyndighed under samlivet, var der 6%, der efter samlivsbrud havde fælles forældremyndighed sammen med den biologiske far (2).

Tabel 3. Tidligere samboende forældres fordeling af forældremyndighed i forbindelse med samlivsbrud.

Fordeling af forældremyndighed i forbindelse med brud:	Andel
Fælles forældremyndighed fastholdes	83 %
Fælles forældremyndighed ændres til eneforældremyndighed	17 %
I alt	100 %
Eneforældremyndighed fastholdes	94 %
Eneforældremyndighed ændres til fællesforældremyndighed	6 %
I alt	100 %

Kilde: Tallene i tabellen er beregnet ud fra oplysninger i teksten (2).

Det fremgår af undersøgelsen, som er baseret på spørgeskemainterview af både mødre og fædre, da barnet var 4-5 måneder, samt en opfølgende spørgeskemaundersøgelse af mødrene da barnet var 3½ år, at faderens involvering i arbejdet med spædbarnet har betydning for forældrenes fremtidige forhold. Det er især de samboende forældrepar, der havde en ligelig fordeling af omsorgsarbejdet, da barnet var spæd, der indenfor de 3 efterfølgende år har indgået ægteskab. De forældrepar, der i den 3-årige periode var gået fra hinanden, var derimod kendetegnet ved, at en mindre andel havde delt omsorgsarbejdet for spædbarnet ligeligt (2).

Tabel 4. Faderens involvering i omsorgsarbejdet for spædbarnet opdelt på familietyper

Kønsarbejdsdeling i familien:	Familietyper efter konsolideringsgrad:				
	De fortsat gifte	Samboende, der har indgået ægteskab	Fortsat samboende	Tidligere gifte	Tidligere samboende
Ligestilling mht. omsorgsarbejdet	51%	62%	53%	48%	44%
Traditionel arbejdsdeling mht. omsorgsarbejdet	49%	38%	47%	52%	56%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%

Anmærkninger: Kategorierne er dannet på baggrund af forældrenes samlivsstatus ved både 1. interview (da barnet var 4-5 måneder) og 2. interview (da barnet var 3½ år). Med kategorien "Samboende, der har indgået ægteskab", menes derfor den gruppe forældre, der ved første interview var samboende, og som inden næste interview har indgået ægteskab.

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (2).

Få socioøkonomiske ressourcer hos faderen, faderens manglende deltagelse i omsorgen for det spæde barn samt forekomst af vold i parforholdet forøgede sandsynligheden for, at moderen efter samlivsbrud alene havde forældremyndigheden over barnet. Dette gælder uanset om forældrene var gift eller samboende (2).

Fædre, der havde gennemført en videregående uddannelse og/eller havde en ledende stilling på arbejdsmarkedet havde i forhold til fædre, der ikke havde gennemført en erhvervsuddannelse eller som var arbejdsløse ved samlivsbrud, hyppigere fælles forældremyndighed over deres børn og større sandsynlighed for at blive den daglige omsorgsforælder for barnet. Som samværsforældre havde disse relativt bedst stillede hyppigere kontakt til barnet samt et udstrakt samarbejde med moderen (2).

Fælles forældremyndighed efter samlivsbrud forekommer lidt oftere, når forældrene inden samlivsbruddet var gift. Blandt tidligere gifte var der 59%, der efter samlivsbrud havde fælles forældremyndighed, mens andelen for de, der tidligere var samboende, var 53% efter samlivsbrud (2).

3.1 Forældremyndighed i sammenbragte familier

Ottosens undersøgelse fra 1997, hvor stikprøven bestod af 10-11 årige børn i sammenbragte familier, viser, at moderen havde forældremyndigheden i 72% af de sammenbragte familier. I 23% af familierne var forældremyndigheden fælles (4).

Tabel 5. Fordeling af forældremyndighed

Myndighedsindehaver:	Andel
Moderen alene	72%
Faderen alene	5%
Moderen og faderen fælles	23%
I alt	100%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

Der er i undersøgelsen ikke skelnet mellem, om fordelingen af forældremyndighed er fastsat ved resolution, eller om forældrene selv er nået til enighed. Undersøgelsen viser, at en række interfamilære forhold har betydning for den juridiske ansvarsfordeling mellem forældrene. Det fremgår bl.a., at sandsynligheden for fælles forældremyndighed er størst, når forældrene har været enige om, hvordan forældremyndigheden skulle placeres, og når der ikke har været belastningsfaktorer som årsag til samlivsbruddet.

Undersøgelsen viser også, at sandsynligheden for fælles forældremyndighed er mindre, hvis faderen har været utro, ligesom faderens utroskab mindsker sandsynligheden for, at han får eneforældremyndighed, eller at barnet bliver bosat hos faderen. Hvis moderens utroskab har været medvirkende årsag til samlivsbruddet, stiger sandsynligheden for at forældrene efterfølgende har fælles forældremyndighed, eller at faderen får eneforældremyndighed (4).

Tabel 6. Utroskabs betydning for fordeling af forældremyndighed.

	Forældremyndighedsindehaver:			
	Mor	Far	Fælles	I alt
Fars utroskab var årsag til samlivsbrud	87%	1%	11%	100% ¹
Mors utroskab var årsag til samlivsbrud	44%	18%	38%	100%
Utroskab var ikke årsag til samlivsbrud	74%	4%	22%	100%

Anmærkninger: 1) Pga. afrundinger er summen af tallene i rækken kun 99.

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

Tabel 7. Utroskabs betydning for hvilken forælder barnet bor hos.

	Forælder, som barnet bor hos:			
	Mor	Far	Begge (Deleordning)	I alt
Fars utroskab var årsag til samlivsbrud	97%	1%	1%	100% ¹
Mors utroskab var årsag til samlivsbrud	66%	25%	9%	100%
Utroskab var ikke årsag til samlivsbrud	90%	7%	3%	100%

Anmærkninger: 1) Pga. afrundinger er summen af tallene i rækken kun 99.

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

Udover de interfamilære forhold, der kan have betydning for, hvordan forældreskabet organiseres efter et samlivsbrud, spiller også andre forhold en rolle.

Tabel 8. Forskellige faktorerers betydning for fordeling af forældremyndigheden ved samlivsbruddet.

	Forældremyndighedsindehaver:				Antal
	Mor	Far	Fælles	I alt	
Samlivets varighed:					
0-4 år	89%	4%	7%	100%	199
5-9 år	72%	6%	21%	100% ¹	362
10 år eller mere	53%	5%	42%	100%	195
Barnets alder:					
0-2 år	86%	6%	8%	100%	432
3-5 år	54%	5%	41%	100%	221
6 år eller ældre	49%	4%	47%	100%	102
Legale rettigheder under samliv:					
Gift	59%	8%	33%	100%	445
Samboende med fælles forældremyndighed	42%	-	58%	100%	33
Samboende med eneforældremyndighed	96%	2%	2%	100%	260
Uddannelse:					
Ingen	86%	4%	10%	100%	155
Efg-lærling	70%	5%	25%	100%	338
Videregående	66%	6%	28%	100%	266
I alt procent	72%	5%	23%	100%	759

Anmærkninger: 1) Pga. afrundinger er summen af tallene i kolonne kun 99.

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

Generelt gælder, at desto kortere forældrenes samliv har været, og desto yngre barnet var, da forældrene gik fra hinanden, jo større er sandsynligheden for, at moderen får forældremyndigheden over barnet. Sandsynligheden for, at faderen får del i dette ansvar, forbedres generelt i takt med barnets alder og forældrenes samlivsvarighed (4).

Der er også en sammenhæng mellem uddannelseskapital og udformning af forældreskabet. Forældre med meget uddannelseskapital vælger hyppigere end andre fælles forældremyndighed, og der etableres hyppigere en regelmæssig samværsordning (4).

Hvis den ene forælder har forældremyndigheden alene, er det typisk hos denne forælder, barnet bor. Dette gælder for 98%, når moderen har eneforældremyndigheden og for ca. 90%, når faderen har eneforældremyndighed. Når forældremyndigheden er delt, kommer ca. 75 % til at bo hos moderen, mens halvdelen af de resterende bor hos faderen og den anden halvdel hos begge (deleordning). Fordelingen af forældremyndigheden er præget af stabilitet, idet 92% er omfattet af samme forældremyndighedsfordeling som ved samlivsbruddet, der gennemsnitligt fandt sted 8,3 år tidligere (4).

93% af børnene har boet hos den samme forælder, som de boede hos umiddelbart efter samlivsbruddet. 86% af børnene boede på interviewtidspunktet sammen med deres mor, mens 10% boede hos faderen (4).

Tabel 9. Hvilken forælder barnet bor hos.

Barnets bopæl:	Andel
Bor hos moderen	86%
Bor hos faderen	10%
Bor begge steder (deleordning)	4%
I alt	100%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

Ottosens undersøgelse viser endvidere, at der i 9% af de sammenbragte familier på interviewtidspunktet var en delt søskendeflok, dvs. at søskende ikke boede hos samme forælder. Sandsynligheden for en delt søskendeflok var markant større, når faderen havde forældremyndigheden over et barn (4).

Tabel 10. Udbredelsen af delt søskendeflok opdelt på forældremyndighedsindehaver

Forældremyndighedsindehaver:	Andel børn med søskende bosat hos ekstern forælder
Moderen alene	4%
Faderen alene	41%
Moderen og faderen fælles	17%
Alle (vægtet gennemsnit)	9%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

For over halvdelen af børnene (57%) indebar forældrenes brud også et opbrud fra bopælen, idet de sammen med den samboende forælder flyttede til en ny bopæl. Der er som det fremgår af tabel 11 en kønsmæssig skævhed mht. hvilken af forældrene, der flytter fra den fælles bolig ved samlivsbrud. (4)

Tabel 11. Forælder, der ved samlivsbrud, flytter fra fælles bolig

Forælder, der flytter:	Andel
Moderen	58%
Faderen	37%
Begge	5%
I alt	100%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (4).

4. Barnets bopæl efter samlivsbrud

Christoffersen viser i undersøgelsen "Opvækst hos fædre" fra 1996, at 56% af de børn, der er bosat hos fædre, er drenge, mens 53% af børnene, der er bosat hos mødre, er piger. I denne undersøgelse er der taget udgangspunkt i lige mange enlige fædre og enlige mødre, således at det statistiske grundlag er af nogenlunde samme størrelse (5).

Ca. hver femte af bopælsforældrene fortalte, at den eksterne forælder var forsvundet, i fængsel, psykisk eller somatisk syg, misbruger eller voldelig, og derfor ikke i stand til at tage vare på barnet. Sammenholdt med at 14% af de enlige fædre var enkemænd, havde en stor del af fædrene (33%) således ansvaret for barnet, fordi moderen af den ene eller anden grund ikke var i stand til det. Blandt mødre var det 22%, hvor faderen ikke var i stand til at tage vare på barnet (5).

Tabel 12. Bopælsforældre opdelt efter, om den eksterne forælder ville kunne tage vare på barnet.

Karakteristika ved ekstern forælder:	Barnet bor hos faderen	Barnet bor hos moderen
Den eksterne forælder er død	14%	2%
Den eksterne forælder er ikke i stand til at tage vare på barnet ¹	19%	20%
Den eksterne forælder ville kunne tage vare på barnet	66%	78%
I alt	100% ²	100%

Anmærkninger: 1) pga. at han/hun er forsvundet, i fængsel, psykisk eller somatisk syg, misbruger eller voldelig. 2) Pga. afrundinger er summen af tallene i kolonne kun 99.

Kilde: Oplysninger til tabellen er beregnet ud fra oplysninger i teksten (5).

Ifølge Christoffersens undersøgelse har 38% af forældrene fælles forældremyndighed. Når barnet bor hos faderen, er det 51%, der har fælles forældremyndighed (5).

Tabel 13. Fordelingen af forældremyndigheden imellem ikke samboende forældre med 3-5 årige hjemmeboende børn.

Fordeling af forældremyndighed:	Barnet bor Hos faderen	Barnet bor hos moderen	I alt ¹
Fælles forældremyndighed	51%	37%	38%
Eneforældremyndighed ²	31%	57%	55%
Den anden forælder har myndighed	2%	2%	2%
Uafklaret/uoplyst forældremyndighed	3%	2%	2%
Den anden forælder er død	14%	2%	3%
I alt	100% ³	100%	100%
Antal interviewede personer	478	532	1.010

1) Der er anvendt vægtede gennemsnit i i alt-kolonnen, 2) Enker/enkemænd er ikke medregnet, 3) Pga. afrundinger er summen af tallene i kolonne 101.

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (5).

5. Samvær

I Christoffersens undersøgelse "Opvækst hos fædre" fra 1996 sammenlignes børns opvækstvilkår hos lige mange enlige fædre og mødre. Undersøgelsen viser bl.a., hvilke samværsordninger, der anvendes, når barnet bor hos moderen hhv. faderen. Børnene i denne undersøgelse er 3-5 år.

21% af alle børnene ser ifølge denne undersøgelse samværsforælderen dagligt eller flere gange ugentligt. Blandt de børn, der bor hos faderen, er det 30%, der ser samværsmoderen dagligt eller flere gange ugentligt, mens 20% af de, der bor hos moderen, ser samværsfaderen dagligt eller flere gange ugentligt. Blandt alle børnene er der 14 %, der aldrig ser samværsforælderen. Blandt børnene, der bor hos faderen, er der 6%, der aldrig ser moderen, mens det er 14% af børnene, der bor hos moderen, der aldrig ser faderen (5).

Tabel 14. Samværsordninger og –omfang for eksterne forældre med 3-5 årige børn¹.

Samværshyppighed med samværsforælder:	Barnet bor hos faderen	Barnet bor hos moderen	I alt ²
Dagligt	6%	5%	5%
Flere gange ugentligt	24%	15%	16%
Hver weekend eller en gang om ugen	5%	8%	7%
Hver anden weekend + 1 hverdag	15%	16%	16%
Hver anden weekend	26%	25%	25%
Hver 3. weekend	5%	4%	4%
Hver 4. weekend	5%	3%	3%
Hver anden måned	0%	1%	1%
Sjældnere	7%	7%	7%
Aldrig	6%	14%	14%
Uoplyst/andre ordninger	1%	1%	1%
I alt	100%	100%	100%
Barnet har ingen forbindelse til ekstern forælder	6%	14%	14%
Barnet har forbindelse men overnatter ikke	11%	16%	15%
Barnet overnatter hos samværsforælderen	83%	70%	71%
I alt	100%	100%³	100%
Antal interviewede personer	413	519	932

Anmærkninger: 1) Enker/enkemænd er ikke medtaget, 2) Der er anvendt vægtede gennemsnit i i alt-kolonnen, 3) Pga. af afrundinger er summen af procent-tallene i kolonnen kun 99 %.

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (5)

I Civilretsdirektoratets undersøgelse ”Samvær og børnesagkyndig rådgivning” er fokus på de samværssager, som statsamtene og Civilretsdirektoratet behandlede i 1998. Undersøgelsen omfatter alle de sager i 1998, hvor problemet med samværsordning blev håndteret af myndighederne, eller hvor forældrene ønskede, at den løsning, som de selv havde fundet frem til, blev noteret i et samværsdokument i statsamtet.

Samvær på hverdage forekom i 28% af sagerne i undersøgelsen. Omfanget af hverdagssamvær kan ses i tabellen nedenfor.

Tabel 15. Omfang af hverdagssamvær i sager behandlet af statsamt eller Civilretsdirektoratet¹.

	Hver uge	Hver 2. uge	Sjældnere	I alt
Hverdagssamvær med overnatning	13%	37%	3%	53%
Hverdagssamvær uden overnatning	17%	28%	2%	47%
I alt	30%	65%	5%	100%

Anmærkninger: 1) sager uden hverdagssamvær er ikke med i tabellen

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (3)

I 72% af sagerne om fastsættelse af samvær, som er behandlet af statsamt eller Civilretsdirektoratet, er der ikke hverdagssamvær. I de sager, hvor der ikke er hverdagssamvær, er der typisk weekendsamvær hver eller hver anden uge (85%). Der er 8% af børnene, der ikke har hverdagssamvær, og hvor der er weekendsamvær sjældnere end hver 3. weekend. I 6% af sagerne om fastsættelse af samvær afslog statsamtene at fastsætte samvær (3).

I 96% af sagerne er der weekendsamvær. Den mest almindelige hyppighed af weekendsamvær er hver anden weekend (83%). Samværet varede i de fleste tilfælde fra fredag til søndag (3).

Tabel 16. Omfang af weekendsamvær i sager behandlet af statsamt eller Civilretsdirektoratet¹.

	Hver weekend	Hver 2. weekend	Hver 3. weekend	Sjældnere	I alt
Fredag til søndag	1%	47%	4%	4%	56%
Længere end fredag til søndag	-	19%	1%	1%	21%
Kortere end fredag til søndag	3%	17%	1%	2%	23%
I alt	5%	83%	6%	7%	100% ²

Anmærkninger: 1) sager uden weekendsamvær er ikke med i tabellen 2) Pga. afrundinger er summen af rækkens procenttal kun 99.
Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (3).

Undersøgelsen viser desuden, at hverdagssamvær oftere finder sted for børn i aldersgruppen 0-8 år (31%), end i aldersgruppen over 8 år (23%). Når det drejer sig om, hvor stor en andel af børnene i disse sager, der har weekendsamvær, er der ingen forskel mellem børnene, der er yngre end 8 år, og dem der er ældre (3).

Ottosens undersøgelse "Samboskab, ægteskab og forældrebrud" fra 2000 viser, at barnets alder ved samlivsbruddet har betydning for graden af kontakt til samværsforælderen. Hvis barnet var over 2 år ved bruddet, var sandsynligheden for udvidet samvær markant større, end når barnet var under 2 år (2).

Tabel 17. Sammenhæng mellem samværsordning og barnets alder ved forældrenes samlivsbrud.

Barnets alder:	Udvidet samvær:	Intet samvær:	I alt:
	Andel	Andel	Antal
Barnet var 0-1 år ved samlivsbrud	14%	16%	127
Barnet var 2-4 år ved samlivsbrud	32%	4%	292

Anmærkninger: Udvidet samvær er defineret ved at barnet har kontakt til den eksterne forælder hver weekend eller flere gange ugentligt.
Kilde: Tabellen er hentet fra bilag til teksten (2).

4.1 Samvær i sammenbragte familier

Et stort flertal (80%) af de 10-11 årige børn i nye sammenbragte familier, som Mai Heide Ottosen undersøger i "Børn i sammenbragte familier", havde bibeholdt kontakten til den eksterne, biologiske forælder.

For 74% af børnene i nye sammenbragte familier var rammerne for samværet med den eksterne forælder aftalt indbyrdes mellem forældrene, mens det for de resterende 26% blev fastlagt i en samværsresolution (4).

Tabel 18. Fastlæggelse af samværsordning for børn i nye sammenbragte familier

Beslutning om samværsordning:	Andel børn
Aftalt indbyrdes mellem forældre	74%
Fastlagt i samværsresolution	26%
I alt	100%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (4).

Ottosen skelner mellem 4 forskellige grader af samvær: 1) udvidet samvær, hvor barnet har kontakt til den eksterne forælder hver weekend eller flere gange ugentligt, 2) normal samvær, hvor barnet ser den eksterne forælder hver 2. weekend + evt. en hverdag i den modsatte uge, 3) begrænset samvær, hvor barnet ser den eksterne forælder hver 3. uge eller sjældnere og 4) intet samvær (4).

Tabel 19. Samvæershypighed for børn i nye sammenbragte familier.

Samværsordning	Andel børn
Udvidet samvær	14%
Normal samvær	34%
Begrænset samvær	27%
Intet samvær	25%
I alt	100%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (4)

Der er en sammenhæng mellem fordelingen af forældremyndighed og hyppigheden af samvær. Forældre, der ved samlivsbrud fik/bibeholdt (enten ved en indbyrdes aftale eller fastlagt i en samværsresolution) fælles forældremyndighed over barnet, tre gange så hyppigt som de øvrige forældre havde en udvidet samværspraksis med barnet (4).

Tabel 20. Samværspraksis opdelt på fordeling af forældremyndighed.

Forældremyndighed:	Udvidet Samværspraksis	Begrænset samværspraksis	Anden samværspraksis	I alt
Fælles forældremyndighed	32%	16%	52%	100%
Eneforældremyndighed	11%	24%	65%	100%

Anmærkninger: Anden samværspraksis dækker over både normal samvær og ingen samvær.

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (4).

Næsten alle børnene (98%), der havde en udvidet samværsordning, vurderes af bopælsforælderen at have et nært forhold til den eksterne forælder, mens dette var gældende for 82% af børnene med normal samværsordning og 55% af børnene med begrænset samværsordning. Samværsordningerne varierer også i forhold til, hvor langt forældrene bor fra hinanden, idet 84% af børnene i udvidet samværsordninger havde en afstand mellem forældrene på under 30 minutter¹, mens dette kun var tilfældet for 41% af børnene med en begrænset samværsordning (4).

Når man sammenligner samværsfædre med samværs mødre, kan der ikke konstateres en signifikant forskel med hensyn til normal og udvidet samværspraksis. En markant større andel af samværsfædre end samværs mødre var dog helt uden kontakt til barnet, idet det drejede sig om 27% af samværsfædre og 6% af samværs mødre. Børnene i denne undersøgelse er 10-11 år (4).

17% af børnene i undersøgelsen var i det første år efter forældrenes samlivsbrud ikke omfattet af en samværsordning. Sandsynligheden for dette var størst, når den eksterne forælder var faderen. Her var sandsynligheden 17%, mens sandsynligheden var 6%, når det var moderen, der var ekstern forælder. Hver fjerde af de børn, der umiddelbart efter samlivsbruddet ikke havde kontakt til den eksterne forælder, havde dog fået genoptaget kontakten på interviewtidspunktet. De fleste af børnene, som ikke havde kontakt til den eksterne forælder umiddelbart efter forældrenes samlivsbrud, havde dog ikke haft kontakt til den eksterne forælder i løbet af det seneste år (4).

Tabel 21. Barnets kontakt til ekstern forælder

Kontakt til ekstern forælder:	Andel
Kontakt hele perioden siden samlivsbrud	76%
Ikke kontakt i starten, men kontakten genoptaget	4%
Ikke kontakt	20%
I alt	100%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

¹ Med det transportmiddel, familien typisk anvender.

Tabel 22. Ændring i hyppighed af kontakt til ekstern forælder blandt børn, der har haft kontakt gennem hele perioden.

Kontakt til ekstern forælder:	Andel
Mere hyppigt end ved samlivsbrud	19%
Samme hyppighed som ved samlivsbrud	54%
Mindre hyppigt end ved samlivsbrud	26%
I alt	100%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

Kernekamilieme var i gennemsnit blevet opløst 8,3 år forud for undersøgelsestidspunktet. Børnene i undersøgelsen har i gennemsnit levet 6 år i den nuværende sammenbragte familie. Hovedparten af børnene levede i en eneforsørgerfamilie i perioden mellem kernekamiliens opløsning og dannelsen af den nuværende sammenbragte familie.

Den aktuelle samværspraksis påvirkes bl.a. af varigheden af stedfamilielivet. Børn, der har levet i en årrække i en sammenbragt familie, har hyppigere mistet kontakten til den eksterne forælder, end de børn, der kun har levet i stedfamilien i en kortere periode. Her kan der dog være tale om en effekt af andre "tidsligheder" i undersøgelsen fx forældrenes samlivsvarighed og barnets alder ved samlivsbrud.(4)

Tabel 23. Hyppigheden af børn uden samvær med ekstern forælder afhængig af varighed af stedfamilieliv.

	Andel
De biologiske forældres samliv var langt (5 år eller længere):	
Kortvarigt stedfamilieliv (0-4 år)	7%
Langvarigt stedfamilieliv (5 år eller længere)	20%
Barnet var fyldt 3 år, da kernekamilien blev opløst:	
Kortvarigt stedfamilieliv (0-4 år)	5%
Langvarigt stedfamilieliv (5 år eller længere)	15%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (4).

Til gengæld har det ikke nogen mærkbar betydning for samværspraksis, om den eksterne forælder er enlig, lever i et barnløst forhold eller i en ny børnefamilie (4).

6. Børnebidrag og økonomi

Ottosens undersøgelse "Samboskab, ægteskab og forældrebrud" fra 2000 viser, at 56% af samværsforældrene betalte et beløb til den anden forælder, der svarer til normalbidraget, mens 17 % betalte mere (2).

Tabel 24. Samværsforældres betaling af børnebidrag

Børnebidrag fra samværsforælderen:	Andel samværsforældre
Mere end normalbidragssatsen	17%
Normalbidragssatsen	56%
Mindre end normalbidragssatsen	19%
Intet børnebidrag ¹	8%
I alt	100%

1) Heri indgår også den gruppe, der for kort tid siden er gået fra hinanden, og hvor der endnu ikke er en bidragsaftale.

Kilde: Oplysningerne til tabellen er hentet i teksten (2).

Hvis man definerer normalbidraget (som i 1997, da undersøgelsen fandt sted, var 761 kr. månedligt) lidt bredere, således at det omfatter beløb, der ligger i intervallet 700 kr. til 799 kr., var det 76% af samværsforældrene, der betalte normalbidragssatsen (2).

Undersøgelsen viser desuden, at nogle samværsforældre mere uformelt bidrager til forsørgelsen.

Tabel 25. Andel af samværsforældre, der uformelt bidrager til forsørgelsen.

Samværsforælderens har betalt for:	Andele samværsforældre
Vintertøj eller skotøj	27%
Større udstyr til barnet (fx klapvogn eller seng)	13%
Børneopsparing	21%
Pasningsordning	5%

Kilde: Oplysningerne til tabellen er hentet i teksten (2).

Tabel 26. Omfanget af uformelle bidrag til forsørgelse

Samværsforældre har betalt til:	Andele samværsforældre
Ingen af de nævnte udgiftsposter	62%
1-2 af de nævnte udgiftsposter	32%
3 eller flere af de nævnte udgiftsposter	6%
I alt	100%

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet i teksten (2).

Målt med disse indikatorer forekom et sådant uformelt bidrag i 38% af familierne. Hos 6% af familierne betalte samværsforælderen for minimum 3 af de i tabel 25 nævnte udgiftsposter.

Når man kombinerer oplysningerne om det formelle børnebidrag med oplysningerne om uformelle bidrag, viser det sig, at 4% af samværsforældrene *hverken* formelt eller uformelt havde bidraget til barnets forsørgelse. 4% af samværsforældrene havde erstattet det formelle børnebidrag med et uformelt bidrag til barnets forsørgelse. 34% af samværsforældrene betalte *både* børnebidrag og andre udgifter til barnet. Det hyppigst forekommende var dog, at samværsforældrene alene betalte det formelle børnebidrag (2).

Tabel 27. Forekomst af forskellige kombinationer af formel børnebidrag og uformel bidrag til forsørgelse.

	Intet uformelt Børnebidrag	Uformelt børnebidrag	Formelle børnebidrag i alt
Intet formelt børnebidrag	4%	4%	8%
Formelt børnebidrag	58%	34%	92%
Uformelle bidrag i alt	62%	38%	100%
Antal samværsforældre i stikprøve	372	229	601

Kilde: Tabellen er hentet fra teksten (2).

Der er en tendens til, at de samværsforældre, der betaler forhøjet børnebidrag, lidt hyppigere end de samværsforældre, der betaler normalbidrag, også bidrager uformelt til barnets forsørgelse. Denne sammenhæng er dog ikke statistisk signifikant.

Blandt de eneforsørgere, der var ansat som ledende eller overordnede funktionærer, modtog ca. ¼ forhøjet børnebidrag, mens 8% af de arbejdsløse eneforsørgere modtog forhøjet børnebidrag (2).

I undersøgelsen finder man ingen statistisk sammenhæng mellem forældremyndighedsfordelingen og håndteringen af forsørgelsespligten. Fordelingen af forældremyndighed har således ingen betydning for, om samværsforælderen undlod at betale et formelt børnebidrag, eller om der blev betalt et beløb, der var højere end normalsatsen. Heller ikke med hensyn til det uformelle bidrag til barnets forsørgelse kan der påvises en sammenhæng med fordeling af forældremyndigheden (2).

Derimod viser undersøgelsen, at der er en sammenhæng mellem samværsforælderens bidrag til barnets forsørgelse og samværspraksis. Forekomsten af uformel bidrag til forsørgelsen stiger i takt med samværshyppigheden. Omkring halvdelen af de forældre, der havde en udvidet samværsordning, dækkede en eller flere udgifter i den forbindelse. Blandt samværsforældre med en udvidet samværsordning var der stor variation på størrelsen af det formelle bidragsstørrelsen, idet denne gruppe både hyppigst betalte et forhøjet børnebidrag og hyppigst ikke betalte et formelt børnebidrag (2).

Tabel 28. Børnebidragsstørrelse og forekomst af uformel økonomi opdelt efter samværspraksis.

Samværspraksis:	Formelt børnebidrag:					Uformel dækning af visse udgifter
	Intet bidrag	Mindre bidrag	Normalbidrag	Forhøjet bidrag	I alt	
Intet samvær	7%	0%	84%	9%	100%	2%
Samvær uden overnatning	10%	2%	82%	8%	100%	35%
1-3 overnat. pr. måned	4%	0%	81%	14%	100%	39%
4-6 overnat. pr. måned	2%	0%	82%	15%	100%	41%
Mere end 7 overnat. pr. måned	14%	1%	61%	25%	100%	54%
I alt procent	8%	1%	76%	15%	100%	38%
Antal samværsforældre i stikprøven	42	3	428	85	558	214

Anmærkninger: Pga. stikprøvens størrelse er tallene behæftet med en vis usikkerhed.
Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (2).

¾ af forældrene havde en bidragsresolution, hvormed bidragsbeløbet fastsættes af statsamtet. Den ¼, der selv har indgået aftalen om børnebidragets størrelse, adskiller sig fra de øvrige ved, at der oftere bliver betalt et forhøjet børnebidrag. Bidragsbeløb, som er højere end normalsatsen, forekom således dobbelt så hyppigt (31%), når forældrene selv fastsatte beløbet, som når det blev fastsat af statsamtet (14%) (2).

Der er forskellige måder at organisere betalingen af børnebidrag på. Betalingen kan foregå direkte mellem forældrene eller med kommunen som mellemed, hvis den bidragsskyldige ikke har betalt på forfaldsdagen. For over 60 % foregik den økonomiske udveksling af børnebidrag gennem kommunen.

Der er en stærk sammenhæng mellem, hvordan bidragsaftalen er indgået, og hvordan bidraget udbetales. I de situationer, hvor børnebidraget var baseret på en indbyrdes aftale mellem forældrene, foregik den økonomiske udveksling oftest direkte mellem forældrene (80%). Var børnebidragets størrelse derimod fastsat af statsamtet, blev kommunen brugt som mellemed af 76% af forældrene (2).

Ifølge Christoffersens undersøgelse "Opvækst hos fædre" var den gennemsnitlige forskel mellem fædres og samværsfædres indkomst i 1994 på mindre end 10%, idet fædre, der har børnene boende, gennemsnitligt havde en bruttoindkomst på 212.000 kr., mens samværsfædrenes gennemsnitlige bruttoindkomst lå på 195.000 kr.² Undersøgelsen konkluderer på dette grundlag, at der ikke var væsentlig forskel på bopælsfædre og samværsfædre mht. indkomstforhold. Der er stort set ingen indkomstfor-

² Det skal dog bemærkes, at oplysninger om samværsforældrenes indkomst stammer fra bopælsforælderen, og oplysningerne er derfor forbundet med en del usikkerhed. Emnet behandles i øvrigt også i Danmarks Statistiks børnedatabase, hvor der er nyere data.

skelle mellem mødre, der hhv. har og ikke har børnene boende hos sig, idet den gennemsnitlige bruttoindkomst var på 146.000 kr. for bopælsmødre og 145.000 kr. for samværs møde. Der er til gengæld forskelle mellem enlige mødre og enlige fædre, idet enlige mødre har en lavere indtægt end fædre. Denne forskel afspejler de generelle kønsforskelle, som man finder blandt småbørnsmødre og -fædre (5).

Når man ser bort fra enker/enkemænd samt deleforældre, hvor barnet bor stort set lige meget hos begge, modtager størstedelen af bopælsforældrene i undersøgelsen, et børnebidrag. Der er dog markante forskelle på fædre og mødres børnebidrag, idet der blot er 4% af mødrene, der ikke modtager børnebidrag, mens dette er tilfældet for 19% af fædrene (5).

Tabel 29. Forældre, der modtager børnebidrag fra den eksterne forældre.

	Bopælsfædre	Bopælsmødre	I alt ¹
Modtager børnebidrag	80%	94%	93%
Modtager ikke børnebidrag	19%	4%	5%
Uoplyst	2%	2%	2%
I alt	100% ²	100%	100%
Antal interviewede	347	498	845

Anmærkninger: Enker/enkemænd er ikke medtaget. Deleforældre er ikke medtaget (dvs. ordninger, hvor barnet overnatter 14-16 nætter pr. måned hos samværsforælderen).

1) Der er anvendt vægtede tal i i alt-kolonnen. 2) Pga. afrundinger giver tallene i kolonnen kun 99

Kilde: Oplysninger til tabellen er hentet fra teksten (5).

Når bopælsforældre ikke modtog børnebidrag, kunne dette hverken forklares med, at de selv havde en høj indkomst, at den eksterne forælder havde en lav indkomst eller at den eksterne forælder tjente væsentligt mindre end bopælsforælderen. Tabellen nedenfor viser, at der således ikke kunne påvises en sammenhæng mellem indkomst og betalingen af børnebidrag. Andelen, der ikke modtog børnebidrag, var for både mødre og fædre mindst, når den eksterne forælder ikke var i stand til selv at tage sig af barnet³ (5).

Tabel 30. Andele bopælsforældre, der ikke modtager børnebidrag, opgjort efter både bopælsforælder og den eksterne forælders indkomst.

	Bopælsfædre	Bopælsmødre	I alt ¹	Antal
Bopælsforælders indkomst:				
Under 200.000 kr.	20%	4%	4%	590
200.000 kr. eller højere	19%	6%	8%	223
Ekstern forælders indkomst:				
Under 200.000 kr.	20%	4%	5%	490
200.000 kr. eller højere	16%	3%	3%	194
Indkomstforskelle:				
Bopælsforælders indkomst mindst 50.000 kr. lavere end ekstern forælders	16%	4%	4%	384
Forskellen mellem forældrenes indkomst er mindre end 50.000 kr.	22%	5%	6%	177
Bopælsforælders indkomst er mere end 50.000 kr. højere end ekstern forælders.	19%	4%	7%	271
I alt	19%	4%	4%	829

Anmærkninger: Enker/enkemænd er ikke medtaget. Deleforældre er ikke medtaget (dvs. ordninger, hvor barnet overnatter 14-16 nætter pr. måned hos samværsforælderen). Kilde: Tabellen er hentet fra teksten (5).

³ Hvis den eksterne forælder var i fængsel, syg, havde misbrugsproblemer, var voldelig overfor barnet eller pga. ny partner ikke kunne tage sig af barnet.